

- кадровоуправлінський потенціал;
- конкурентоспроможність продукції та конкурентний потенціал;
- організація маркетингу й збуту;
- фінансовий стан;
- ефективність виробництва;
- стратегія, місія й цілі;
- організаційна структура і культура;
- організація виробництва і праці;
- мотиваційні механізми;
- екологічність виробництва;
- соціальна ефективність;
- імідж підприємства тощо.

Література.

1. Антонюк Л.Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації: монографія. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 104–105.
2. Абрамов В.А. Интеллектуальные ресурсы как конкурентное преимущество фирмы // Государственная служба. – 2005. – № 6 (32). – С. 32–36.
3. Андерсон Т. Введение в многомерный статистический анализ / Пер. с англ. – М.: ГИФМЛ, 1963. – 500 с.
4. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф, Э. Дж. Макдоннелл / Пер. с англ. – СПб.: Питер Ком, 2009. – 416 с.

СУТНІСТЬ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КОМПЛЕКСНОЇ БЕЗПЕКИ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

*Журавльов І. О., здобувач вищої освіти 2 року навчання,
justicekhhg@icloud.com*

*Науковий керівник: Федотова І. В., к. е. н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Вивчення наукових джерел показало не лише відсутність єдності у визначеннях поняття комплексної безпеки підприємства, але й відсутність єдності поглядів авторів щодо назв та кількості функціональних складових цієї категорії. Так більшість авторів виділяють фінансову або економічну (комерційну) складову і ставлять її на перше місце. На другому місці, за кількістю згадувань, в складі економічної безпеки підприємства стоїть техніко-технологічна безпека. Різнома-

нітність назв цієї складової (виробнича, технологічна, виробничо-технічна, інвестиційно-технологічна, інноваційно-технологічна, техногенна, науково-технічна) викликана тим, що кожен автор наголошує саме на певних особливостях техніко-технологічної складової економічної безпеки підприємства. Ще одна складова, яка також називається авторами по різному, – це інтелектуальна і кадрова. Частина авторів розділяє цю складову на дві, а саме: окремо інтелектуальну, окремо – кадрову. Також близько за змістом до цієї складової автори виокремлюють трудову, соціальну і навіть безпеку праці. Крім того багато авторів виділяють політико-правову або правову складову економічної безпеки, інформаційну, екологічну, силову або фізичну безпеку. Лише в деяких дослідженнях виокремлюють ресурсну або сировинну складову економічної безпеки. Такі назви функціональних складових, як корпоративна, просторова, майнова, матеріально-технічного забезпечення, енергетична, збутова, інтерфейсна та ринкова зустрічаються дуже рідко.

Відповідно до [1] під комплексною безпекою підприємства розуміється стан захищеності діяльності господарюючого суб'єкта та всіх видів ресурсів, що її забезпечують. Тому для виділення складових елементів системи комплексної безпеки підприємства пропонується також використати ресурсно-функціональний підхід, в рамках якого проводиться ретельне вивчення ресурсів та сфер діяльності підприємства.

Найбільше визнання значущості ресурсів у формуванні механізмів сталого розвитку підприємства отримала сучасна ресурсна концепція, яка розглядає передання ресурсів і здібностей підприємства як критичний чинник генерування конкурентних переваг. Ресурси тут - це засновані на факторах виробництва специфічні активи фірми, які важко або неможливо імітувати [11].

Шинкаренко В.Г., Бекетов Ю.О., Трощій І.І. [2] розділили основні категорії ресурсів автотранспортного підприємства на три основні категорії: матеріальні, нематеріальні, людські (таблиця 1).

Таблиця 1 - Ресурси АТП [2]

Категорія ресурсів	Ресурси	Ключові показники
1	2	3
Матеріальні ресурси	Фінансові ресурси	Розмір капіталу, заборгованості, фінансова стійкість

1	2	3
	Фізичні ресурси	Рухомий склад
		Будівлі, споруди
		Технічні засоби для зберігання, ТО і Р автомобілів, обладнання, господарський інвентар, інструменти, запасні частини, паливо, мастила та ін.
Нематеріальні ресурси	Технологічні ресурси	Ліцензія на транспортні перевезення
		Зареєстрований дизайн
		Інформаційна система управління
	Репутація	Бренд
		Сприйняття споживачами іміджу підприємства, знання про споживачів
Зв'язки з зовнішніми структурами		
Людські ресурси	Штатний склад персоналу	Водії, ремонтні робітники, допоміжні робітники, службовці та керівники

Необхідно розуміти, що неможливо побудувати виважений перелік інтересів підприємства та прослідкувати вплив дестабілізуючих чинників попередньо не визначивши сфери діяльності. Такими сферами у процесі забезпечення економічної безпеки прийнято називати функціональні складові:

- внутрішні:

1) фінансова – демонструє загальний фінансовий стан підприємства;

2) кадрова – характеризує інтелектуальний та професійний склад працівників, якість використання людського капіталу, ефективність управління персоналом;

3) техніко-технологічна – характеризує рівень інноваційної активності, технологічної незалежності підприємства та його відповідність сучасним світовим аналогам;

4) інформаційна – характеризує ефективність інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності підприємства та забезпечення захисту інформації;

5) силова – характеризує ефективність фізичної безпеки підприємства, його персоналу, фінансових та інших ресурсів;

6) ресурсна – характеризує рівень забезпеченості та ефективність використання виробничих потужностей і ресурсів;

7) політико-правова – характеризує рівень дотримання чинного законодавства на підприємстві, правового забезпечення діяльності та юридичної підтримки господарських рішень, правової захищеності підприємства і його працівників;

- зовнішні:

1) ринкова – характеризує місце підприємства на ринку, можливість протистояти конкурентному тиску та втримати конкурентні переваги;

2) інтерфейсна – характеризує надійність взаємодії підприємства з економічними контрагентами.

Враховуючи ресурсний підхід та комплекс функціональних складових, комплексна безпека підприємства розглядається як сукупність таких підсистем (рисунок 1).

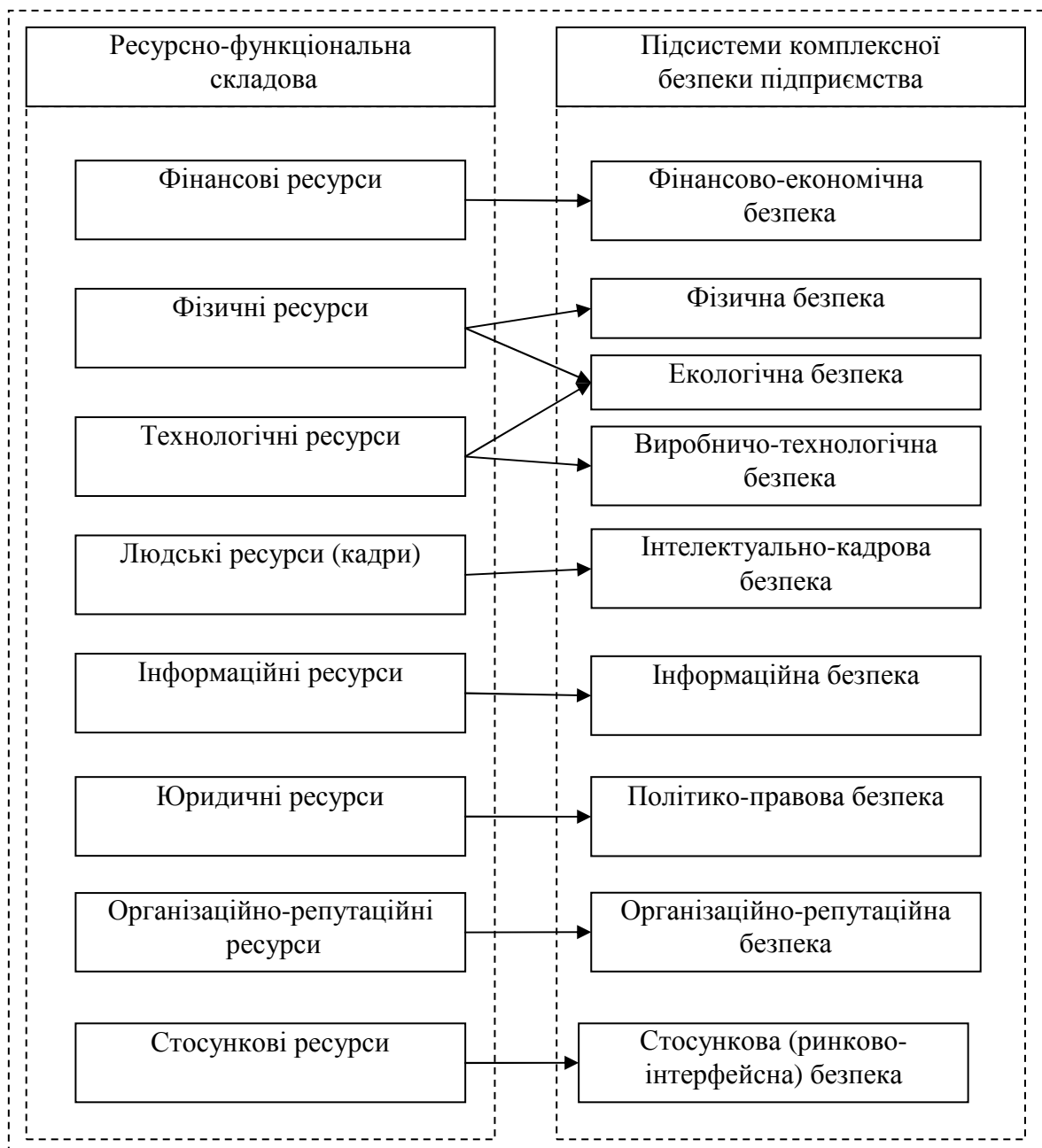

Рисунок 1 – Сутність формування системи комплексної безпеки автотранспортного підприємства

За проведеними дослідженнями можна зробити висновок, що безпека підприємства є комплексним багатогранним поняттям і пов'язана не тільки з постійним впливом зовнішніх факторів, а і з внутрішнім станом підприємства. Відтак, рівень комплексної безпеки відображає погодженість і збалансованість інтересів підприємства та інших суб'єктів ринку. Вона може розглядатися як практичне втілення положень теорії ресурсної взаємозалежності, відповідно до якої у своїй діяльності підприємство має врахувати різні інтереси ринкових контрагентів.

Література.

1. Журавльов І.О. Економічна безпека підприємства. *Сучасні напрямки розвитку економіки і менеджменту на підприємствах України*: збірник матеріалів V всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. Харків: ХНАДУ, 2019. С. 385-388.
2. Шинкаренко В. Г., Бекетов Ю. О., Трощій І. І. Ресурсний підхід до розробки стратегії окремого виду бізнесу підприємства. *Економіка трансп. комплексу* : зб. наук. пр. Харків: ХНАДУ, 2019. Вип. 34. С. 55-73.